P9_TA(2021)0426

Eurozonas nodarbinātības un sociālās politikas nostādnes 2021. gadā

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. oktobra rezolūcija par eurozonas nodarbinātības un sociālās politikas nostādnēm 2021. gadā (2021/2062(INI))

(2022/C 184/02)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 2. jūnija paziņojumu "Ekonomikas politikas koordinēšana 2021. gadā: pārvarēt Covid-19 krīzi, atbalstīt atveseļošanu un modernizēt mūsu ekonomiku" (COM(2021)0500),

— ņemot vērā Komisijas Eiropas pusgada ietvaros sagatavoto 2021. gada pavasara paketi: kopējo ziņojumu saskaņā ar 126. panta 3. punktu (COM(2021)0529),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 12. maijā publicēto 2020. gada pavasara Eiropas ekonomikas prognozi ([1]),

— ņemot vērā ESAO ekonomikas perspektīvas, 2021. gada sējums, 1. izdevums: provizoriskā redakcija ([2]),

— ņemot vērā Portu sociālās saistības, ko parakstījusi Padomes prezidentvalsts Portugāle, Parlamenta priekšsēdētājs un sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji ([3]),

— ņemot vērā Eiropadomes 2021. gada 8. maijā apstiprināto Portu deklarāciju ([4]),

— ņemot vērā 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par Parlamenta viedokli attiecībā uz Komisijas un Padomes pašlaik īstenoto nacionālo atveseļošanas un noturības plānu novērtēšanu ([5]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumu "2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija" (COM(2020)0575),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, ko Padome pieņēma 2021. gada 9. martā ([6]),

— ņemot vērā 2017. gada 19. janvāra rezolūciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ([7]),

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru,

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. janvāra paziņojumu "Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai" (COM(2020)0014),

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam,

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "Eiropas lielā stunda — jāatjaunojas un jāsagatavo ceļš nākamajai paaudzei" (COM(2020)0456),

---

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_lv
([2]) https://www.oecd-ilibrary.org/sites/edfbca02-en/index.html?itemId=/content/publication/edfbca02-en
([3]) https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment
([4]) https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/.
([5]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0288.
([6]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId =9834
([7]) OV C 242, 10.7.2018., 24. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. oktobris

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 12. februāra Regulu (ES) 2021/241, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu ([8]) (ANM regula),

— ņemot vērā Reģionu komitejas pasūtīto ziņojumu "*Application of the principles of partnership and multi-level governance in Cohesion Policy programming* 2021-2027" ("Partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principa piemērošana kohēzijas politikas plānošanā 2021.–2027. gadam") ([9]),

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas ikgadējo konferenci par Eiropas pusgadu, kas notika 2021. gada 31. maijā ([10]),

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2021. gada februāra rezolūciju "Organizētas pilsoniskās sabiedrības iesaiste nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos. Kas darbojas un kas ne?" ([11]),

— ņemot vērā Eiropas sociālo partneru, Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts 2016. gada paziņojumu "Jauns sākums sociālajam dialogam",

— ņemot vērā Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda (*Eurofound*) 2021. gada 23. marta pētījumu "*COVID-19: Implications for employment and working life*" ("Covid-19: ietekme uz nodarbinātību un darba dzīvi") ([12]),

— ņemot vērā *Eurofound* 2021. gada aprīļa pētījumu "Dzīve, darbs un Covid-19: garīgā veselība un uzticības mazināšanās visā ES" ([13]),

— ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas īpašo ziņojumu Nr. 10/2021 "Dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana ES budžetā: laiks vārdus pārvērst darbos" ([14]),

— ņemot vērā Komisijas un Sociālās aizsardzības komitejas sagatavoto 2021. gada ilgtermiņa aprūpes ziņojumu ([15]),

— ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas īpašo ziņojumu Nr. 09/2018 "Publiskā un privātā sektora partnerība Eiropas Savienībā: plaši izplatītas nepilnības un ierobežoti ieguvumi" ([16]),

— ņemot vērā ANO īpašā referenta galējas nabadzības un cilvēktiesību jautājumos *Olivier De Schutter* ziņojumu pēc ES iestāžu apmeklēšanas no 2020. gada 25. novembra līdz 2021. gada 29. janvārim ([17]),

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A9-0274/2021),

A. tā kā Covid-19 krīzei ir bijusi un, visticamāk, arī turpmāk būs ievērojama, bet nesamērīga ietekme uz dažādām dalībvalstīm, sociālajām grupām, nozarēm un reģioniem un tā izraisa nabadzības līmeņa pieaugumu visā ES; tā kā visvairāk ir cietuši visneaizsargātākie iedzīvotāji; tā kā krīzei ir bijusi postoša ietekme uz dažādām neaizsargātām grupām un tā ir radījusi vēl nepieredzētas problēmas darbaspēkam, kas nodrošina vecāka gadagājuma cilvēku aprūpi; tā kā salīdzinājumā ar vīriešiem nesamērīgu ietekmi ir izjutušas sievietes, kā arī jaunieši, mazkvalificēti darba ņēmēji, migranti, personas ar invaliditāti, personas no nelabvēlīgas vides, vecāka gadagājuma cilvēki un cilvēki ar pagaidu darba līgumiem vai citiem nestandarta nodarbinātības veidiem, kā arī pašnodarbinātas personas; tā kā daži uzņēmumi, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) un mikrouzņēmumi saskaras ar smagu ietekmi;

([8]) OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.
([9]) https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Partnership_2021.pdf
([10]) https://www.eesc.europa.eu/lv/agenda/our-events/events/european-semester-annual-conference-2021
([11]) https://www.eesc.europa.eu/lv/civil-society-and-recovery-and-resilience-plans
([12]) https://www.eurofound.europa.eu/lv/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([13]) https://www.eurofound.europa.eu/lv/publications/report/2021/living-working-and-covid-19-update-april-2021-mental-health-and-trust-decline-across-eu-as-pandemic
([14]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_LV.pdf
([15]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=lv&pubId=8396
([16]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_LV.pdf
([17]) https://undocs.org/A/HRC/47/36/Add.1

B. tā kā saskaņā ar Komisijas 2021. gada pavasara Eiropas ekonomikas prognozi ([18]) ES ekonomika 2021. gadā palielināsies par 4,2 % un 2022. gadā — par 4,4 %; tā kā tiek prognozēts, ka bezdarba līmenis ES 2021. gadā būs 7,6 % un 2022. gadā — 7 %; tā kā šie rādītāji joprojām ir augstāki nekā pirms krīzes;

C. tā kā koronavīrusa pandēmija radīja vēsturisku satricinājumu Eiropas ekonomikā un 2020. gadā ekonomika saruka par 6,1 %; tā kā uzņēmumi un patērētāji ir pielāgojušies, lai labāk tiktu galā ar izplatības ierobežošanas pasākumiem, tomēr dažas nozares, piemēram, tūrisms un klātienes pakalpojumi, turpina ciest;

D. tā kā cīņa pret diskrimināciju vecuma dēļ un šķēršļu likvidēšana vecāka gadagājuma iedzīvotājiem, kas vēlas strādāt brīvprātīgo darbu pēc standarta pensijas vecuma sasniegšanas, ir svarīga aktīvai novecošanai un lielākai paaudžu solidaritātei;

E. tā kā nevienlīdzības palielināšanās Eiropas sabiedrībā Covid-19 krīzes laikā ir paātrinājusi bīstamas sociālās tendences, kas var radīt šķelšanās, stresa un vilšanās gaisotni, kā rezultātā visi sabiedrības locekļi, ne tikai trūcīgie, saskaras ar zemāku labbūtības līmeni; tā kā nevienlīdzības samazināšana ir būtisks priekšnoteikums, lai panāktu ilgtspēju un visu iedzīvotāju labbūtību, jo tā negatīvi ietekmē sabiedrības vispārējo sniegumu attiecībā uz galvenajiem labbūtības rādītājiem, piemēram, garīgo un fizisko veselību un uzticēšanos demokrātiskām iestādēm, kā arī sociālo mieru un drošību; tā kā sociālās aizsardzības sistēmas izjūt lielu spiedienu mazināt krīzes sociālo ietekmi un nodrošināt visiem iedzīvotājiem pienācīgus dzīves apstākļus, kā arī piekļuvi būtiskajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpei, izglītībai un mājokļiem;

F. tā kā Portu sociālajā samitā 2021. gada 7. un 8. maijā ES vadītāji atzina Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP) par vienu no atveseļošanas pamatelementiem un Portu deklarācijā uzsvēra apņemšanos turpināt tā padziļinātu īstenošanu ES un valstu līmenī;

G. tā kā jaunieši ir piedzīvojuši straujāko nodarbinātības samazināšanos ([19]), kā arī iespēju zaudēšanu apmācības vai stažēšanās iespēju trūkuma dēļ; tā kā dažās dalībvalstīs nestabilās darba attiecībās esoši darba ņēmēji pandēmijas dēļ ir īpaši saskārušies ar darbvietu zaudēšanu un ir cietuši no sociālās aizsardzības trūkuma; tā kā ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi cenas ziņā pieejamā, iekļaujošā un kvalitatīvā profesionālajā izglītībā un apmācībā (PIA), lai ikvienam būtu vajadzīgās kompetences un kvalifikācija, tostarp tās, kas vajadzīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai; tā kā viena no galvenajām prioritātēm ir izvairīties no vēl vienas "zudušās jauniešu paaudzes"; tā kā pieaugošā nevienlīdzība starp paaudzēm ietekmē mūsu sociālās drošības sistēmas, kā arī demokrātijas ilgtspēju;

H. tā kā darba tirgus digitalizācija ir iespēja, kuras priekšrocības būtu jāizmanto, vienlaikus nodrošinot, ka tāldarbs un elastīgums attiecībā uz darba laiku nerada darba ņēmēju tiesību pārkāpumus;

I. tā kā izšķiroša nozīme būs saīsināta darba laika shēmām, ko var iedarbināt krīzes apstākļos un kas ļauj strukturāli pielāgot ekonomiku un cilvēkresursus; tā kā sociālo partneru aktīva iesaistīšanās novērstu negaidītu izslēgšanu saistībā ar attiecināmību; tā kā šīs darba saglabāšanas shēmas ir turpinājušas mazināt norises darba tirgū, kas 2021. gada februārī aptverot aptuveni 5,6 % darbaspēka, salīdzinājumā ar aptuveni 5 % 2020. gada oktobrī, reaģējot uz jaunākajiem pārvietošanās ierobežošanas pasākumiem ([20]);

J. tā kā pandēmija ir skaidri parādījusi, cik svarīga ir integrēta aprūpe, galveno uzmanību pievēršot kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanai visa mūža garumā un īpašu uzmanību pievēršot bērnu, personu ar invaliditāti, neaizsargātu cilvēku un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpei; tā kā pārvietošanās ierobežojumu laikā sievietes veica lielāko daļu

([18]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_lv
([19]) https://www.eurofound.europa.eu/lv/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([20]) https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb202103.lv.html

neapmaksātā darba, neraugoties uz to, ka vīrieši uzņēmās lielāku mājas darbu daļu nekā iepriekš ([21]) (sievietes ēdiena gatavošanai un mājas darbiem veltīja 18,4 stundas nedēļā salīdzinājumā ar vīriešiem, kuri veltīja tam 12,1 stundu nedēļā, bet pirms pandēmijas sievietes šiem uzdevumiem veltīja 15,8 stundas un vīrieši — 6,8 stundas); tā kā darbinieku trūkumu veselības un aprūpes nozarē, ar ko dažas dalībvalstis saskārās jau pirms pandēmijas ([22]) un ko izraisīja ieguldījumu trūkums un/vai demogrāfisko pārmaiņu neprognozējamība, iespējams, saasināja krīze, arī pandēmijas izraisītā milzīgā darba spiediena un garīgās spriedzes dēļ ([23]); tā kā sociālie partneri veselības un sociālo pakalpojumu jomā aicina veikt vairākus uzlabojumus veselības un sociālās aprūpes sniegšanā, lai nodrošinātu izturētspēju un sagatavotību ([24]);

K. tā kā Eiropas Revīzijas palāta ir norādījusi, ka ES budžeta ciklā nav pienācīgi ņemta vērā dzimumu līdztiesība; tā kā Revīzijas palāta ir ieteikusi Komisijai novērtēt un ziņot par to, vai dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānos ir ņemta vērā dzimumu līdztiesība; tā kā *Next Generation EU* ir paredzēta zaļā un digitālā pārkārtošanās, galvenokārt ietekmējot nozares un profesijas, kurās dominē vīrieši;

L. tā kā attiecībā uz ANM sociālo dimensiju ANM regulā ir noteikts vispārējais mērķis veicināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, uzlabojot dalībvalstu noturību, gatavību krīzēm, pielāgošanās spēju un izaugsmes potenciālu, mazinot krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi, veicinot Eiropas sociālo tiesību pīlāra (ESTP) īstenošanu un augšupēju sociālo konverģenci, atjaunojot un veicinot ilgtspējīgu izaugsmi un veicinot kvalitatīvu darbvietu radīšanu;

M. tā kā tādas globālas problēmas kā digitalizācija un cīņa pret klimata pārmaiņām turpināsies neatkarīgi no Covid-19 krīzes un tām būs vajadzīga taisnīga pārkārtošanās, lai nevienu neatstātu novārtā; tā kā saskaņā ar Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) jaunāko ziņojumu strauji palielinās klimata pārmaiņas, globālā sasilšana un bioloģiskās daudzveidības zudums; tā kā ES iedzīvotāji un darba ņēmēji intensīvāk un biežāk nekā iepriekš izjūt klimata pārmaiņu un ekstrēmu laikapstākļu notikumu sekas; tā kā dekarbonizācijas mērķi 2030. gadam ir palielināti, lai līdz 2050. gadam panāktu oglekļneitralitāti; tā kā seku mazināšanas un pielāgošanās centienu uzlabošanai būtu pamatīgi jāpārveido Eiropas un valstu ekonomika un darba tirgi;

N. tā kā ANM konkrētais mērķis ir sniegt dalībvalstīm finansiālu atbalstu, lai tās varētu sasniegt savos atveseļošanas un noturības plānos izvirzītos reformu un investīciju starpposma rādītājus un mērķrādītājus; tā kā tas nozīmē, ka visām plānos izklāstītajām darbībām (tostarp digitālajām un zaļajām investīcijām) un apstiprinātajām reformām ir jāveicina Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu ievērošana, kvalitatīvu darbvietu radīšana un augšupēja sociālā konverģence; tā kā darbības, kas neveicina šo sociālo mērķu sasniegšanu, neatbilst ANM regulas prasībām;

O. tā kā saskaņā ar ANM regulas 17. panta 3. punktu valstu plāni ir saderīgi ar attiecīgajām, konkrētai valstij raksturīgajām problēmām un prioritātēm, kas apzinātas Eiropas pusgada kontekstā, kā arī ar problēmām un prioritātēm, kas identificētas jaunākajā Padomes ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku dalībvalstīm, kuru valūta ir euro;

P. tā kā sociāli ilgtspējīgas reformas ir balstītas uz solidaritāti, integrāciju, sociālo taisnīgumu, taisnīgu labklājības sadalījumu, dzimumu līdztiesību, augsti kvalitatīvu publiskās izglītības sistēmu visiem, kvalitatīvu nodarbinātību un ilgtspējīgu izaugsmi — modeli, kas nodrošina taisnīgumu un sociālo aizsardzību, sniedz iespējas neaizsargātām grupām, veicina līdzdalību un pilsoniskumu un uzlabo dzīves standartus visiem;

([21]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([22]) https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/22189434-395d-11eb-b27b-01aa75ed71a1
([23]) https://www.fes.de/en/politik-fuer-europa/on-the-corona-frontline
([24]) https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Position%20of%20EPSU%20on% 20lessons%20learnt_final.pdf

Q. tā kā Covid-19 krīze ir paātrinājusi Eiropas un valstu ekonomikas digitālo pārkārtošanos un jaunu darba metožu izstrādi; tā kā digitalizācijai, robotizācijai, automatizācijai un mākslīgajam intelektam ir jāsniedz labums darba ņēmējiem un sabiedrībai, uzlabojot darba apstākļus un dzīves kvalitāti, nodrošinot labu darba un privātās dzīves līdzsvaru, radot labākas nodarbinātības iespējas un veicinot sociālekonomisko konverģenci,

1. atgādina, ka saskaņā ar Līgumiem Savienība cenšas panākt tādas Eiropas ilgtspējīgu attīstību, kas ir balstīta uz līdzsvarotu ekonomisko izaugsmi un cenu stabilitāti, augsti konkurētspējīgu sociālo tirgus ekonomiku, kuras uzdevums ir nodrošināt pilnīgu nodarbinātību, veselīgu un drošu darba vidi un apstākļus un sociālo attīstību, vides aizsardzības augstu līmeni un kvalitātes uzlabošanu un zinātnes un tehnoloģiju progresa veicināšanu, apkarot nabadzību un nevienlīdzību, sociālo atstumtību un diskrimināciju un sekmēt augšupēju sociālo konverģenci, sociālo taisnīgumu un sociālo aizsardzību, sieviešu un vīriešu līdztiesību, paaudžu solidaritāti un bērna un personu ar invaliditāti tiesību aizsardzību; uzstāj, ka šiem mērķiem jābūt ES ilgtermiņa ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas vispārējām prioritātēm saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), ESTP un zaļo kursu un ka tie ir dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānu pamatā; aicina Komisiju nodrošināt, ka Eiropas pusgads ir saskaņots ar šiem mērķiem un stratēģijām, tādējādi padarot Eiropas pusgadu par patiesi visaptverošu instrumentu;

2. aicina dalībvalstis pilnībā izmantot iespējas, ko sniedz vispārējā izņēmuma klauzula, jaunā daudzgadu finanšu shēma un *Next Generation EU*, lai atbalstītu grūtībās nonākušus uzņēmumus, kuriem trūkst likviditātes, jo īpaši uzlabojot MVU piekļuvi finansējumam, nodrošinot darbvietas un darba apstākļus ES strādājošajiem, kā arī palīdzot uzņēmumiem un darba ņēmējiem īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos;

3. uzsver, ka ekonomikas politiku nevar analizēt tikai no makroekonomiskā viedokļa, koncentrējoties uz tradicionālajiem izaugsmes, parāda, deficīta un nodarbinātības rādītājiem un ka tai jāpievēršas ilgtermiņa ekonomiskās un sociālās nelīdzsvarotības pamatcēloņiem; uzskata, ka Eiropas pusgadu jābalsta uz integrētu pieeju, piešķirot līdzvērtīgu nozīmi ekonomikas, sociālajai un vides politikai; uzskata, ka liela nozīme jāpiešķir arī klimata rīcībpolitikai; prasa, lai Eiropas pusgads nodrošinātu koordināciju starp dalībvalstīm, nodrošinot, ka tās virzītos uz klimatneitrālu un digitālāku ekonomiku, nevienu neatstājot novārtā, kā arī veicinātu strukturālas pārmaiņas attiecībā uz sociālo progresu, ilgtspējīgu attīstību un labbūtību; uzsver, ka ir svarīgi paturēt prātā ekonomikas politikas virzienu ietekmi, lai novērstu negatīvas sociālās sekas, kā arī negatīvu ietekmi uz sociālo kohēziju, tostarp uz daudzām neaizsargātām grupām, un tādējādi uz mūsu demokrātiju un Eiropas projektu;

4. atzinīgi vērtē ES vadītāju apņemšanos īstenot ESTP un līdz 2030. gadam sasniegt trīs jaunos ES pamatmērķus; aicina Komisiju nodrošināt savlaicīgu un stingru ESTP rīcības plāna īstenošanu, veicot konkrētus pasākumus un izpildot konkrētus kritērijus, un nodrošināt, ka katrs priekšlikums panāk un sasniedz savu mērķi; prasa rādītājos aptvert sociālos riskus, kas izriet no pandēmijas ietekmes uz ekonomiku, nodarbinātību un veselību un ko zaļā un digitālā pārkārtošanās varētu radīt cilvēkiem un darba ņēmējiem; norāda, ka IAM uzraudzība un jaunais sociālo rezultātu pārskats nodrošina šo risku visaptverošāku uzraudzību, taču nenorāda skaidrus mērķrādītājus ES rīcības ietekmes mērīšanai; atbalsta vērienīgu programmu spēcīgai, ilgtspējīgai un iekļaujošai ekonomikas un sociālajai atveseļošanai un modernizācijai, kas iet roku rokā ar Eiropas sociālā modeļa stiprināšanu, lai visi iedzīvotāji varētu gūt labumu no zaļās un digitālās pārkārtošanās un dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi; aicina dalībvalstis noteikt vērienīgus valsts mērķrādītājus, kas, pienācīgi ņemot vērā katras valsts sākotnējo stāvokli, ir atbilstošs ieguldījums Eiropas mērķrādītāju sasniegšanā;

5. aicina Komisiju mācīties no šīs krīzes un strādāt pie tā, lai īstenotu uzlabotu ilgtspējīgas pārvaldības struktūru ES, kuras pamatā būtu solidaritāte, sociālais taisnīgums un integrācija, taisnīga bagātības sadale, dzimumu līdztiesība, kvalitatīvi sabiedriskie pakalpojumi, tostarp valsts, universāla un kvalitatīva izglītības sistēma, kvalitatīva nodarbinātība un ilgtspējīga izaugsme; aicina Komisiju pirms lēmuma pieņemšanas par vispārējās izņēmuma klauzulas deaktivizāciju apsvērt ne tikai vispārēju ekonomikas stāvokļa novērtējumu, pamatojoties uz kvantitatīviem kritērijiem, bet arī tādu novērtējumu, kurā pienācīgi apskatīti pastāvošās nevienlīdzības veidi, kā arī skarto dalībvalstu nodarbinātības, sociālā un veselības situācija; uzskata, ka būtu vēlams pārskatīt ES ekonomikas pārvaldības sistēmu, pirms tiek atcelta vispārējā izņēmuma klauzula;

6. atgādina, ka daži politiskie lēmumi un fiskālā politika, kas tika pieņemta pēc 2008. gada finanšu un ekonomikas krīzes, iespējams, ir radījusi situāciju, kurā veselības un sociālās sistēmas dažās dalībvalstīs nav pienācīgi sagatavotas pandēmijas pārvarēšanai; uzsver, ka ir vajadzīgi papildu kritēriji, jo īpaši tādi, kuros tiek ņemta vērā vajadzība pēc ilgtspējīgām investīcijām publiskajā, sociālajā un vides jomā un publiskā un privātā sektora saimnieciskās darbības, un sociālais progress virzībā uz ESTP īstenošanu dalībvalstīs; uzskata, ka pirmskrīzes ekonomiskās aktivitātes līmeņa sasniegšana vien varētu nebūt pietiekama, lai konsolidētu ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanos; uzsver, ka pašreizējie instrumenti var nebūt pietiekami, lai pārvarētu ekonomiskās stagnācijas, pieaugošās nevienlīdzības un sociālo un teritoriālo atšķirību riskus;

7. norāda, ka Covid-19 pandēmija ir ietekmējusi visu ES iedzīvotāju un jo īpaši neaizsargāto iedzīvotāju grupu labbūtību; atgādina, ka Komisijas priekšsēdētāja ir apņēmusies ES ekonomikas stratēģijas centrā izvirzīt ilgtspēju, sociālo iekļaušanu un iedzīvotāju labbūtību ([25]); uzskata, ka tas ir būtiski, lai nodrošinātu, ka Eiropa joprojām ir pasaules visprogresīvāko sociālās drošības sistēmu mājvieta, kļūst par pirmo klimatneitrālo kontinentu un ir dinamisks inovācijas un konkurētspējīgas uzņēmējdarbības centrs; atgādina, ka pēdējā desmitgadē ir padziļinājusies sociālā, ekonomiskā un teritoriālā nevienlīdzība starp dalībvalstīm un to iekšienē; aicina Komisiju integrēt sociālo un vides nelīdzsvarotību savā Eiropas pusgada analīzē; aicina dalībvalstis piedalīties ES fiskālo noteikumu pārskatīšanā, lai veicinātu ilgtspējīgus sociālos un izaugsmi veicinošus ieguldījumus, vienlaikus saglabājot ilgtspējīgas publiskās finanses un stabilas sociālās drošības sistēmas;

8. atkārtoti uzsver, cik svarīga ir dalībvalstu sociālās aizsardzības sistēmu atbilstība un ilgtspēja; pieņem zināšanai G20 valstu 2021. gada 9. un 10. jūlija paziņojumu un G20 valstu apņemšanos ieviest efektīvu globālo minimālo nodokli, kā izklāstīts ESAO/G20 Iekļaujošā satvara par nodokļu bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu (*BEPS*) 2021. gada 1. jūlijā publiskotajā paziņojumā par divu pīlāru risinājumu attiecībā uz tādu nodokļu problēmu novēršanu, kas rodas no ekonomikas digitalizācijas; gaida Komisijas priekšlikumu par to, kā starptautisko vienošanos transponēt ES tiesību aktos, lai izvairītos no agresīvas nodokļu plānošanas un nodrošinātu taisnīgumu vidussķirai un strādājošajiem ES;

9. atzīst, ka piekļuve pamatpakalpojumiem, piemēram, ūdenim un enerģijai, ir izšķiroši svarīga, lai nodrošinātu sociālo iekļaušanu un sanitāros pamatstandartus; aicina īstenot atbalsta pasākumus, lai nodrošinātu iekļaujošu un cenas ziņā pieejamu piekļuvi pamatpakalpojumiem saistībā ar ESTP rīcības plāna īstenošanu; aicina Komisiju un dalībvalstis nākt klajā ar konkrētiem priekšlikumiem pienācīgai enerģētiskās nabadzības problēmas risināšanai, ņemot vērā mūsu zaļā kursa mērķus, un novērtēt enerģijas tirgus, lai izvairītos no enerģijas cenu pieauguma negatīvās ietekmes uz MVU konkurētspēju un mājsaimniecībām;

10. uzsver, ka labi izstrādātas darbaspēka nodokļu sistēmas ir būtiskas, lai nodrošinātu augstus standartus darba ņēmēju aizsardzībai pret riskiem un slimībām un vecuma pensiju nodrošināšanai; uzskata, ka nodokļu sistēmas būtu jāizstrādā tā, lai mazinātu nevienlīdzību, veicinātu taisnīgumu un aizsargātu mājsaimniecības, un tām vajadzētu būt līdzsvarotām, ar mērķi palielināt sistēmu taisnīgumu un efektivitāti; uzsver, ka šos publiskos ieņēmumus varētu izmantot, lai finansētu galvenās prioritātes un palīdzētu risināt dalībvalstu fiskālās problēmas, un veicinātu publisko finanšu ilgtermiņa stabilitāti, tostarp stiprinot visiem paredzēto veselības un sociālās aizsardzības sistēmu segumu un atbilstību un nodrošinot to ilgtermiņa finansējumu; aicina Komisiju un dalībvalstis apkarot nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas ar reāliem pasākumiem, kuri būtu nozīmīgi rīki ekonomiskās nevienlīdzības mazināšanai un nodokļu ieņēmumu palielināšanai dalībvalstīs;

11. uzsver, ka ir svarīgi labāk integrēt sociālos mērķus, sociālo progresu, labbūtību un ilgtspēju visās ES politikas jomās, jo īpaši ES budžeta plānošanā, tādējādi nodrošinot publisko izdevumu un ieguldījumu saskaņotību ar sociālajiem un vides mērķiem un nosakot budžeta izvēles iespējamo sociālo ietekmi; aicina Komisiju iekļaut ilgtspēju un labbūtību gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā un konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (KVAI) un tās ietekmes novērtējumā svarīgu vietu ierādīt ES politikas pasākumu sociālajai ietekmei; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt visaptverošu un integrētu sistēmu Eiropas pusgada procesā, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām un atstumtākajām sabiedrības grupām;

([25]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_19_6770?utm_campaign=58ca6a2173a6a3222e01b7f2&utm_content=5df9bbf40f09e4000147a897&utm_medium=smarpshare&utm_source=generic

12. uzsver, ka Covid-19 krīze ir atklājusi nepilnības sociālās aizsardzības pieejamībā, uzsverot, cik svarīgi ir veicināt lielāku izturētspēju, piemēram, uzlabojot minimālo ienākumu shēmu un pensiju pietiekamību un tvērumu un atvieglojot atbilstības nosacījumus;

13. pauž bažas par pandēmijas radītajām pārmērīgām parādsaistībām un tās ekonomiskajām un sociālajām sekām un uzsver, ka cilvēki un MVU ir jāaizsargā pret nonākšanu pārmērīgās parādsaistībās; prasa vēl vairāk uzlabot konsultāciju pakalpojumus parādsaistību jomā un aizsardzības pakalpojumus parādu jomā, kā arī palielināt informētību par finanšu jautājumiem; uzskata, ka attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem, kas minēti Komisijas 2021. gada 2. jūnija paziņojumā, būtu jāatbalsta tieši Eiropas MVU, darba ņēmēji un mājsaimniecības; norāda, ka ANM sniedz iespēju atbalstīt atveseļošanos, šajā sakarībā veicot papildu investīcijas un reformas; uzsver, ka ir svarīgi pieņemt politikas instrumentus, kas pievērstos veidiem, kā mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem, kurām ir grūtības samaksāt savus rēķinus un nodrošināt sev iztiku, var pārdzīvot pandēmijas ietekmi un izvairīties no iekļūšanas nabadzības slazdos;

Eiropas 2022. gada pārvaldības satvars ilgtspējai, sociālajai iekļaušanai un cilvēku labbūtībai

14. uzskata, ka saistībā ar atveseļošanas un noturības plāniem, strauji pieaugušo valsts parāda līmeni un gaidāmo Stabilitātes un izaugsmes pakta un Eiropas pusgada procesa reformu Parlamenta priekšlikums par ilgtspējīgas labbūtības un sociālā progresa pakta pieņemšanu, padarot sociālos un ilgtspējas mērķus par obligātiem, lai sasniegtu ANO IAM, ir kļuvis aktuālāks nekā jebkad agrāk; šajā sakarībā norāda, ka 8. IAM par ilgtspējīgu izaugsmi, nodarbinātību un pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanu ir izrādījies dzinējspēks visai ANO Programmai 2030. gadam;

15. uzskata, ka ilgtspējīgai, gudrai un iekļaujošai izaugsmei ir jānodrošina ilgtspējīga fiskālā politika vidējā termiņā un ka ES ekonomikas un sociālā politika tiecas panākt ilgtermiņa atveseļošanos, padarot mūsu ekonomiku un sabiedrību ilgtspējīgāku, iekļaujošāku, noturīgāku un labāk sagatavotu zaļās un digitālās pārkārtošanās norisei; šajā sakarībā uzsver, ka ESTP rīcības plāna īstenošana palīdzēs stiprināt visu Savienības politikas jomu sociālo dimensiju un nodrošinās iekļaujošu atveseļošanu;

16. uzsver, ka spēcīgāka ekonomiskā un sociālā pārvaldība starp dalībvalstīm, jo īpaši virzoties uz lielāku nodokļu noteikumu konverģenci, būtu atveseļošanas virzītājspēks;

17. piekrīt Eiropas līderiem attiecībā uz ES ekonomikas un sociālo pārvaldību, ka augstākajā politiskajā līmenī ir regulāri jāizvērtē progress virzībā uz 2030. gada pamatmērķiem un augšupēju konverģenci ([26]); uzskata, ka pārvaldības pārskatīšanas procesā būtu vienlīdzīgi jāiesaista darba un sociālās politikas ministri, kā arī ekonomikas un finanšu ministri, lai saskaņā ar Eiropas pusgada mehānismu piešķirtu vienlīdzīgu vērtību ekonomikas, sociālajiem un nodarbinātības jautājumiem; piekrīt Padomei, ka ESTP īstenošana stiprinās Savienības virzību uz digitālu, zaļu un taisnīgu pārkārtošanos un palīdzēs sasniegt augšupēju sociālo un ekonomisko konverģenci un risināt demogrāfiskās problēmas un ka sociālā dimensija, sociālais dialogs un sociālo partneru aktīva iesaistīšanās vienmēr ir bijusi ļoti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas pamatā; uzskata, ka sociālo rezultātu pārskats ir jāatjaunina kā daļa no Eiropas pusgada politikas koordinēšanas sistēmas, lai sekotu līdzi progresam šajos jautājumos un lai rezultātu pārskats tiktu pielāgots situācijai pēc pandēmijas, kā arī lai tas būtu saskaņots ar ANM procesu;

18. uzsver, ka Eiropas Savienības nākotnei ir ļoti svarīga politikas ievirze un pārvaldības pieeja, kuras mērķis ir politikas un lēmumu pieņemšanas centrā izvirzīt cilvēkus un viņu labbūtību; prasa, lai Komisija šajā nolūkā iesniegtu visaptverošu priekšlikumu, sīki izklāstot vairākus konkrētus sociālos, ekoloģiskos un ekonomiskos mērķus, kuriem būtu jāatspoguļo attiecīgās ES starptautiskās un iekšējās saistības, tostarp tās, kas izriet no Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūcijas par spēcīgu sociālo Eiropu taisnīgai pārejai ([27]), ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem, Parīzes nolīguma, Eiropas Klimata akta mērķa līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un saistītajiem starpposma mērķiem, Eiropas Pamattiesību hartas, ESTP un apņemšanās līdz 2050. gadam izskaust nabadzību Eiropā ar ES nabadzības apkarošana likumu;

([26]) https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/.
([27]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0371.

19. uzskata, ka ir jāveic turpmāki pasākumi saistībā ar 2016. gada paziņojumu par jaunu sākumu sociālajam dialogam un jāpārskata veidi, kā nodrošināt sociālo partneru iesaistīšanu Eiropas pusgada pārvaldībā, kas līdz šim nav bijusi pietiekama, daloties līdz ar to ar informāciju par reformu mērķiem ar darba ņēmējiem un uzņēmumiem un tādā veidā atvieglojot to īstenošanu;

20. atzinīgi vērtē Eiropas sociālo partneru kopīgo priekšlikumu par alternatīviem rādītājiem, lai novērtētu progresu ekonomikas, sociālajā, vides un klimata rīcībpolitikas jomā, papildinot IKP rādītāju kā labklājības mērījumu iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei; uzskata, ka sociālo rezultātu pārskatā ir jāiekļauj papildu rādītāji, kas pilnībā atspoguļo nevienlīdzības tendences un cēloņus; uzsver, ka šajā procesā ir svarīgi ņemt vērā mūsu sabiedrības visneaizsargātāko un atstumtāko locekļu intereses; uzsver, ka lēmumu pieņemšanas procesā ir jāiesaista sociālie partneri, lai uzsāktu stratēģiskus pasākumus, kas vērsti uz ekonomikas atveseļošanu; uzskata, ka nekādas šajā saistībā veiktās darbības nedrīkst ietekmēt sociālo partneru autonomiju;

21. uzsver nepieciešamību izmērīt vides degradācijas un klimata pārmaiņu sociālo ietekmi; aicina ES līmenī aizsargāt tiesības uz veselību un veselīgu vidi, jo šīs tiesības ir būtiskas, lai nodrošinātu, ka var īstenot lielāko daļu pārējo pamattiesību, piemēram, tiesības uz pārtiku, pajumti un darbu, un lai panāktu iekļaujošu pārkārtošanos;

No aizsardzības līdz zaļu, digitālu un kvalitatīvu darbvietu radīšanai — vērienīgas Eiropas sociālās programmas nepieciešamība

22. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka arodbiedrībām ir piekļuve darbavietai un pašiem darbiniekiem, tostarp gadījumos, kad darbs tiek veikts digitāli; uzsver nepieciešamību garantēt, ka visiem darbiniekiem, arī digitālajā ekonomikā, ir tiesības uz darba koplīguma slēgšanas sarunām un kolektīvu protestu;

23. piekrīt Eiropas līderiem, ka, pandēmijas dēļ pieaugot bezdarbam un nevienlīdzībai, ir svarīgi novirzīt resursus tur, kur tie ir visvairāk vajadzīgi, lai stiprinātu mūsu ekonomiku, un vērst mūsu politikas centienus uz vienlīdzīgu piekļuvi kvalitatīviem pakalpojumiem, lai uzlabotu vienlīdzīgas iespējas, kvalitatīvu darbvietu uzlabošanu un radīšanu, uzņēmējdarbību, kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikāciju un samazinātu nabadzību un atstumtību; uzsver, ka nedrīkst neizmantot iespēju, ko sniedz Eiropas atveseļošanas atbalstam pieejamie ārkārtas resursi;

24. uzsver Covid-19 krīzes negatīvo ietekmi uz Eiropas darba tirgu un no tās izrietošo nepieredzēto darbvietu zudumu, jo īpaši stratēģiskās nozarēs, kā arī ar to saistīto nabadzības pieaugumu un dzīves līmeņa atšķirības, kas jo īpaši skar jauniešus, sievietes un darba ņēmējus, kuri strādā mazkvalificētā darbā un nestabilos nodarbinātības apstākļos;

25. atzīst, ka ES dalībvalstis līdz 2022. gada beigām sasniegs savu pirmskrīzes ceturkšņa izlaides līmeni; uzsver, ka, lai atveseļošana būtu ilgtspējīga, ir svarīgi radīt kvalitatīvas darbvietas arī vidējas un zemas kvalifikācijas darba ņēmējiem un jo īpaši sievietēm un jauniešiem, vienlaikus nodrošinot to vienmērīgu sadalījumu visā Eiropā, jo ir pierādīts, ka tās ir būtiskas mūsu sabiedrības un ekonomikas noturībai; uzskata, ka sociālajiem partneriem ir izšķiroša nozīme darba tirgu attīstības prognozēšanā un raitas pārejas nodrošināšanā darba ņēmējiem, kurus skar strukturālas pārmaiņas; uzskata, ka darba koplīguma slēgšanas sarunu struktūru stiprināšana visos līmeņos ir būtiska, lai radītu kvalitatīvu un ilgtspējīgu nodarbinātību;

26. uzsver, ka kvalitatīva izglītība un labi izglītots darbaspēks kopā ar apņemšanos īstenot pētniecību un inovāciju ir ilgtspējīgas atveseļošanās un sociālās kohēzijas priekšnoteikums; norāda, ka vidēji kvalificētiem un mazkvalificētiem darba ņēmējiem ir jādod iespēja pārkvalificēties un celt savu kvalifikāciju; uzskata, ka jāpiešķir prioritāte ilgtspējīgām investīcijām kvalitatīvā māceklībā, pieaugušo dalībai mūžizglītībā un darbinieku apmācībā; norāda, ka iekļaujošai ekonomikas atveseļošanai būs vajadzīgi ilgtspējīgi publiskie un privātie ieguldījumi, lai nodrošinātu tādas apmācības pieejamību bezdarbniekiem un mazkvalificētiem cilvēkiem, kuras rezultātā viņi iegūtu sertificētas pamatprasmes, profesionālās prasmes un pamatkompetences, kas ļauj iegūt kvalifikāciju un mainīt karjeru; šajā sakarībā uzsver, cik svarīgi ir stiprināt ES izglītības programmas, saskaņot apmācību un izglītību ar sabiedrības un ekonomikas vajadzībām un atbalstīt darba ņēmējus un skolotājus, kā arī to, cik svarīgi ir ieguldījumi digitālajā, zaļajā un sociālajā infrastruktūrā; uzsver, ka ES prasmju programmas īstenošana visiem ir izšķiroši svarīga, lai risinātu prasmju trūkuma problēmu; aicina Komisiju un dalībvalstis daudzkāršot centienus, ieguldot izmaksu ziņā pieņemamā, piekļūstamā, iekļaujošā un kvalitatīvā PIA, stiprināt kvalifikācijas celšanas un profesionālās pārkvalifikācijas pasākumus, ietverot digitālās un nododamās prasmes, un veicināt mūžizglītību,

lai darba ņēmējus sagatavotu zaļās un digitālās pārkārtošanās skartā darba tirgus vajadzībām; uzsver, ka kvalifikāciju savstarpēja atzīšana palīdzēs pārvarēt prasmju trūkumu un prasmju neatbilstību;

27. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu palīdzību nostiprinātu principa, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu, piemērošanu; atzinīgi vērtē to, ka ar šo priekšlikumu tiek ieviesti saistoši darba samaksas pārredzamības pasākumi; mudina ātri pieņemt šos pasākumus, lai izvairītos no turpmākas ar dzimumu saistītas nevienlīdzības; aicina dalībvalstis un Komisiju atbalstīt sieviešu uzņēmējdarbību un atvieglot viņu piekļuvi finansējumam; aicina dalībvalstis steidzami atbloķēt sarunas Padomē attiecībā uz direktīvu par sieviešu pārstāvību uzņēmumu vadībā;

28. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai darba ņēmēji ES tiktu aizsargāti, nosakot pienācīgu minimālo darba algu, kas definēta tiesību aktos vai koplīgumos saskaņā ar valstu tradīcijām un praksi, nodrošinot viņiem pienācīgu dzīves līmeni neatkarīgi no tā, kur viņi strādā; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai par pienācīgu minimālo algu ES, kuras mērķis ir palielināt darba koplīguma slēgšanas sarunu tvērumu, cīnīties pret nodarbinātu personu nabadzību un palielināt augšupējo sociālo konverģenci;

29. uzskata, ka ir jāpalielina valsts nodarbinātības dienestu finanšu resursi un cilvēkresursi; aicina dalībvalstis ieviest efektīvus valsts nodarbinātības dienestu darbības rezultātu pārvaldības mehānismus, lai novērtētu to darba tirgus programmu ietekmi un izpētītu iespējas veikt uzlabojumus; aicina dalībvalstis nodrošināt savus valsts nodarbinātības dienestus ar tehnoloģiskiem risinājumiem, lai tie varētu efektīvāk racionalizēt darba meklētāju pieņemšanu darbā un labāk novērtēt un salāgot viņu prasmes;

30. atgādina dalībvalstīm, ka neatkarīga dzīve, kvalitatīvi sociālie un nodarbinātības pakalpojumi, pienācīga sociālā aizsardzība un spēcīgāka sociālā ekonomika ir būtiski, lai nodrošinātu pienācīgu dzīvi visām personām ar invaliditāti, kā uzsvērts ES Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijā;

31. aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot īpašu sistēmu, lai uzraudzību kvalitatīvu darbvietu radīšanu visās nozarēs, tostarp tādu, kas radītas ar publiskām investīcijām, iekļaujot arī īpašu sadaļu par zaļām darbvietām, digitālajām darbvietām un ņemot vērā dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas perspektīvu, un vienoties par kvalitatīvu un zaļu darbvietu radīšanas nosacījumu sistēmu uzņēmumiem, kuri vēlas piekļūt ES publiskajiem līdzekļiem; aicina cieši uzraudzīt aktīvus informēšanas pasākumus, lai nodrošinātu to personu vienlīdzīgu līdzdalību darba tirgū, kuras atrodas vistālāk no kvalitatīvām darbvietām; uzsver, ka ES publisko līdzekļu pieejamības priekšnoteikumam ir jābūt darba ņēmēju tiesību un koplīgumu ievērošanai;

32. aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai novērstu sociālās aizsardzības sistēmu nepieejamību, jo īpaši ievērojot Padomes 2019. gada 8. novembra ieteikumu par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai ([28]); vēlreiz atzinīgi vērtē šā ieteikuma pieņemšanu kā pirmo soli un Komisijas apņemšanos stiprināt sociālās aizsardzības sistēmas Eiropā, bet uzsver nepieciešamību padarīt vispārēju piekļuvi sociālajai aizsardzībai par realitāti, jo īpaši pašreizējos grūtajos apstākļos; aicina Komisiju nākt klajā ar ES tiesisko regulējumu, kura mērķis ir stiprināt un nodrošināt pienācīgus darba apstākļus, tiesības un piekļuvi sociālajai aizsardzībai platformu darbiniekiem un nestandarta darba ņēmējiem;

33. aicina Komisiju atjaunināt tās sistēmu kooperatīvu un sociālās ekonomikas uzņēmumu izveidei un attīstībai, kuri pēc savas būtības liek lielāku uzsvaru uz taisnīgiem darba apstākļiem un darba ņēmēju iespēju nodrošināšanu;

34. uzsver — ja ES vēlas kļūt par ilgtspējīgas un iekļaujošas globālas atveseļošanās līderi, šā procesa laikā modernizējot mūsu tautsaimniecības un nodrošinot kvalitatīvas darbvietas, ir jārada miljoniem labi apmaksātu darbvietu, tostarp vidējas un zemas kvalifikācijas darba ņēmējiem, vienlaikus nodrošinot augšupējo, sociālo un ekonomisko konverģenci, lai ikvienam būtu iespēja sniegt ieguldījumu kopīgajā Eiropas projektā; uzsver, ka ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi zaļajā, digitālajā un sociālajā infrastruktūrā, sabiedriskajos pakalpojumos, izglītībā un sociālajos pakalpojumos, kā arī pētniecībā, inovācijā un bezoglekļa tehnoloģijās, ņemot vērā specifiku, kas piemīt mikrouzņēmumiem un MVU, kas ir Eiropas ekonomikas

([28]) OV C 387, 15.11.2019., 1. lpp.

struktūras galvenie dalībnieki, lai maksimāli izmantotu to inovatīvo potenciālu, vienlaikus uzlabojot MVU piekļuvi publiskajam un privātajam finansējumam un nodrošinot ilgtspējīgus, izaugsmi veicinošus ieguldījumus; aicina stiprināt rūpniecības stratēģijas sociālos un ilgtspējas aspektus, īpašu uzmanību pievēršot kvalitatīvai nodarbinātībai un stratēģiskām vērtības ķēdēm ES;

35. pauž bažas par Covid-19 krīzes nopietno sociālo ietekmi un tās ietekmi uz nodarbinātību, jo īpaši attiecībā uz jauniešiem; aicina dalībvalstis un Komisiju nodrošināt, ka ikvienam jaunietim ir pieejama izglītība, apmācība un darba tirgus; aicina dalībvalstis un Komisiju noteikt par prioritāti cīņu pret jauniešu bezdarbu, tostarp saistībā ar atveseļošanas instrumentu *NextGenerationEU*, pilnībā izmantojot tādus finanšu instrumentus kā Garantija jauniešiem un tādas Eiropas programmas kā "*Erasmus+*", un veikt atbilstošus pasākumus, lai risinātu jauniešu bezdarba problēmu un uzlabotu jauniešu nodarbināmību; turklāt uzsver, ka jauno Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem varētu izmantot, lai mazinātu Covid-19 krīzes ietekmi uz nodarbinātību; tāpēc aicina dalībvalstis strauji iesniegt Komisijai pieteikumus finansējumam, lai atbalstītu Eiropas darba ņēmējus, kuri ir zaudējuši darbvietas Covid-19 krīzes dēļ, to izmantojot viņu pārkvalifikācijai un reintegrācijai darba tirgū;

36. uzsver, cik svarīga ir darbaspēka mobilitāte ES iekšienē, un uzsver, ka darba ņēmēju pārvietošanās brīvība veicina ekonomikas izaugsmi un kohēziju Savienībā un rada nodarbinātības iespējas; turklāt uzsver, ka darbaspēka mobilitātei ir jāiet roku rokā ar taisnīgiem un kopējiem noteikumiem, kuru pamatā ir vienlīdzīgas attieksmes princips; šajā sakarībā aicina Komisiju uzraudzīt, kā tiek īstenoti un izpildīti noteikumi par darba ņēmēju pārvietošanās brīvību; aicina Komisiju analizēt intelektuālā darbaspēka emigrāciju no dažiem reģioniem un nozarēm un atbalstīt mobilos darba ņēmējus, nodrošinot taisnīgu mobilitāti un stiprinot tiesību pārnesamību; aicina dalībvalstis pilnībā apņemties digitalizēt sabiedriskos pakalpojumus, lai veicinātu taisnīgu darbaspēka mobilitāti, jo īpaši attiecībā uz sociālā nodrošinājuma sistēmu koordināciju; tādēļ aicina Komisiju nākt klajā ar vērienīgu priekšlikumu par digitālo ES sociālā nodrošinājuma apliecību;

37. uzsver, ka Covid-19 krīze ir parādījusi, ka ir jāizstrādā vienota ES pieeja veselības jomā, tostarp attiecībā uz darbu; aicina izveidot Eiropas veselības savienību, kuras pamatā būtu solidaritātes, stratēģiskās autonomijas un sadarbības principi un kura nodrošinātu, ka sabiedrības veselības apsvērumi ir visu Līgumos noteikto ES politikas virzienu un darbību izveides un īstenošanas pamatā, ietverot sistemātiskus novērtējumus par ietekmi uz veselību visās attiecīgajās politikas jomās; atzinīgi vērtē jaunajā ES stratēģiskajā satvarā par drošību un veselības aizsardzību darbā izvirzīto vērienīgo mērķi pilnībā novērst ar darbu saistītu nāves gadījumu skaitu; atkārtoti uzsver nepieciešamību Kancerogēnu un mutagēnu direktīvas ([29]) darbības jomā iekļaut reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas un iekļaut tās 1. pielikumā bīstamas zāles, lai labāk aizsargātu veselības aprūpes darbiniekus;

38. atgādina, ka ESTP 15. princips nosaka, ka darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kas pensionējas, ir tiesības uz pensiju, kas nodrošina pienācīgus ienākumus, un ka ikvienam vecumam ir tiesības uz līdzekļiem, kas nodrošina cilvēka cienīgu dzīvi;

Sinerģija starp Eiropas pusgadu un NANP

39. uzsver, ka nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos (NANP) var ņemt vērā tikai tos konkrētām valstīm adresētos ieteikumus (KVAI), kas veicina ANM regulā noteikto sociālo mērķu sasniegšanu, un ka attiecībā uz NANP KVAI ir jāinterpretē tā, lai tiktu veicināta regulas sociālo mērķu sasniegšana, tostarp ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija; uzskata, ka saskaņā ar ANM regulu NANP ir jāveicina ANO IAM sasniegšana, ES ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas īstenošana, kā noteikts zaļajā kursā, un ESTP principu ievērošana; atgādina, ka Eiropas pusgada cikls 2021. gadam uz laiku tika pielāgots, lai varētu sākt ANM; prasa, lai Komisija uzņemtos vērienīgākus mērķus sociālajā dimensijā un nodrošinātu saskaņotību starp KVAI un ANM regulas vispārīgajiem un konkrētajiem mērķiem;

([29]) OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.

40. atgādina, ka saskaņā ar ANM regulu reformām un investīcijām "būtu jārada kvalitatīvas un stabilas darbvietas, jāiekļauj un jāintegrē nelabvēlīgākā situācijā esošas grupas";

41. uzsver, ka viens no ANM regulas mērķiem ir veicināt kvalitatīvu darbvietu radīšanu; uzsver, ka NANP iekļautajām darba reformām ir jāveicina nodarbinātības kvalitātes uzlabošana; aicina Komisiju analizēt NANP darba tirgus reformas šajā konkrētajā jautājumā; atgādina, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 152. pants nosaka, ka Savienība atzīst un savā līmenī veicina sociālo partneru lomu un ievēro to autonomiju; brīdina, ka Komisijai nekādā ziņā nevajadzētu iejaukties valsts sociālā dialoga procesos, kas uzsākti NANP reformu ietvaros;

42. aicina Komisiju iekļaut Eiropas pusgada sociālo rezultātu pārskata sociālos rādītājus — jo īpaši tos, kas saistīti ar pienācīgu darbu, sociālo taisnīgumu, vienlīdzīgām iespējām, stabilām sociālās labklājības sistēmām un taisnīgu mobilitāti, — kopējos rādītājos, kuri jāizmanto atveseļošanas un noturības mehānismā ziņošanai par progresu un NANP uzraudzībai un vērtēšanai, kā arī sociālās izsekošanas metodikā, tostarp attiecībā uz Garantiju bērniem un Garantiju jauniešiem; uzsver, ka Parlaments rūpīgi analizēs deleģētos aktus, ko Komisija iesniegs šajā jomā, lai noteiktu, vai sociālie rādītāji, rezultātu pārskats un sociālā metodika atbilst izvirzītajiem mērķiem, un pārbaudītu, vai nav izsakāmi iebildumi;

43. uzstāj, ka sociālajam dialogam ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu efektīvas reformas un investīcijas, jo īpaši nozarēs, kuras būtiski mainīs pārkārtošanās; uzsver, ka pienācīgai ieinteresēto personu, piemēram, valstu parlamentu, vietējo un reģionālo iestāžu, sociālo partneru, NVO un pilsoniskās sabiedrības, iesaistīšanai NANP sagatavošanā un īstenošanā būs izšķiroša nozīme šo plānu sekmīgā īstenošanā;

44. norāda, ka saskaņā ar ANM regulu dzimumu līdztiesība ir jāintegrē NANP sagatavošanā un īstenošanā un ka ziņošanu par dzimumu līdztiesību un integrētu pieeju nevar apvienot ar sociālo izsekošanu un sociālajām investīcijām; uzskata, ka dzimumu līdztiesība ir pelnījusi pati savu integrēšanas metodiku ANM satvarā, un atgādina, ka Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts ir izstrādājis šādu piemērotu metodiku; uzsver, ka saskaņā ar ANM regulu ir arī būtiski investēt stabilā aprūpes infrastruktūrā, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesību un sieviešu ekonomisko iespēcināšanu, veidotu noturīgu sabiedrību, cīnītos pret nestabiliem apstākļiem nozarē, kurā galvenokārt strādā sievietes, veicinātu kvalitatīvu darbvietu radīšanu, novērstu nabadzību un sociālo atstumtību un sekmētu IKP, jo tas ļauj lielākam skaitam sieviešu strādāt apmaksātu darbu;

45. aicina izveidot Eiropas aprūpes stratēģiju, iekļaujot spēcīgu dzimumu dimensiju, kurā būtu jāizmanto holistiska un mūžilga pieeja aprūpei, vienlaikus paredzot īpašus pasākumus un darbības gan formāliem, gan neoficiāliem aprūpētājiem, kā arī neapmaksātam aprūpes darbam; aicina dalībvalstis izpētīt un apmainīties ar paraugpraksi attiecībā uz to, kā atbalstīt sabiedrības grupas ar īpašām aprūpes vajadzībām un kā aprūpes pienākumu periodus iekļaut pensiju shēmās, lai novērstu sieviešu un vīriešu pensiju atšķirības; norāda, ka saskaņā ar *Eurofound* datiem pēdējo desmit gadu laikā ilgtermiņa aprūpes darbinieku īpatsvars ir palielinājies par trešdaļu, kas ir krasā pretstatā pastāvīgi zemajam atalgojumam, ko viņi saņem; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka aprūpes darbinieki saņem pienācīgu atalgojumu, jo algas ilgtermiņa aprūpē un citos sociālajos pakalpojumos pašlaik ir par 21 % zemākas nekā vidējais rādītājs ([30]); aicina Komisiju un dalībvalstis, ņemot vērā 2021. gada ziņojumu par ilgtermiņa aprūpi, īstenot reformas, ar kurām "būtu jātiecas pēc kopīgiem mērķiem, proti, nodrošināt kvalitatīvu ilgtermiņa aprūpi, kas visiem ir pieejama un par pieņemamu cenu un kas tiek sniegta finansiāli ilgtspējīgā veidā"; aicina īstenot efektīvu aktīva darba tirgus un darba un privātās dzīves līdzsvara politiku, lai vēl vairāk aizsargātu cilvēku privāto un ģimenes dzīvi, tostarp transponējot un īstenojot darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu ([31]), kā arī priekšlikumu Padomes ieteikumam par aprūpes nodrošināšanu;

([30]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([31]) OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp.

46. uzsver, ka lielāki ieguldījumi veselības un sociālajā aprūpē, tostarp darba samaksā, darba apstākļos un apmācībā, ir būtiski, lai uzlabotu pieņemšanu darbā un darbvietu saglabāšanu, kā arī lai nodrošinātu pienācīgu darbinieku skaitu un uz vajadzībām orientētus pakalpojumus; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka ievērojams ieguldījumu apjoms NANP tiek veltīts veselības aprūpes uzlabošanai, ietverot darba apstākļus un darbinieku skaitu, apmācības vajadzībām un pamatpakalpojumu palielināšanai, pamata aprūpes sniegšanas konsolidācijai un ilgtermiņa aprūpes un citu valsts sociālo pakalpojumu atbalstam; uzskata, ka veselības un sociālo nozaru noturības testos konstatētās nepilnības ir jānovērš, izmantojot NANP, nākamo ES programmu veselības jomā (programmu "ES veselība") un konkrētām valstīm adresētos ieteikumus par šīm nozarēm;

47. uzsver, ka investīciju trūkums cenas ziņā pieņemamos mājokļos sasniedz 57 miljardus EUR gadā; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka ir pietiekami daudz piemērotu un cenas ziņā pieejamu sociālo mājokļu, lai apmierinātu iedzīvotāju vajadzības pēc mājokļiem un samazinātu pārmērīgu mājokļa izmaksu īpatsvaru; aicina Komisiju šo mērķi iekļaut KVAI; šajā saistībā aicina īstenot pārvaldības regulējuma reformu, kas ļautu dalībvalstīm veikt vajadzīgās zaļās un sociālās publiskās investīcijas, arī saistībā ar energoefektīvu sociālo un valsts mājokļu par pieņemamu cenu attīstīšanu un uzlabošanu; uzsver, ka bezpajumtniecība ir viens no ekstrēmākajiem sociālās atstumtības veidiem; atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota Eiropas platforma bezpajumtniecības apkarošanai, un tās galīgo mērķi — līdz 2030. gadam izskaust bezpajumtniecību; aicina dalībvalstis pieņemt vērienīgas valsts stratēģijas ar atbilstošu valsts un ES finansējumu, pamatojoties uz principu "Mājoklis vispirms", lai veicinātu bezpajumtniecības novēršanu un nodrošinātu piekļuvi atbilstošiem, drošiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem; mudina Komisiju ierosināt visaptverošu nabadzības apkarošanas stratēģiju;

48. atgādina, ka ANM regulā ir paredzēts, ka, sagatavojot un īstenojot NANP, ir jāsaglabā vienlīdzīgu iespēju visiem integrēšana, sniedzot pienācīgu paskaidrojumu par pieaugošo nevienlīdzību vairākās ES dalībvalstīs; aicina Komisiju šajā nolūkā īpašu uzmanību pievērst NANP īstenošanas uzraudzībai, izmantojot dalībvalstu attiecīgās pilsoniskās sabiedrības organizācijas un līdztiesības iestādes;

49. uzsver, ka vajadzētu izvērtēt digitālo un zaļo pārkārtošanos un investīcijas arī no sociālā viedokļa, lai novērstu darbvietu zudumu, darba tirgus traucējumus un nodarbinātības polarizāciju vidējas kvalifikācijas darbvietu iznīcināšanas dēļ un nodrošinātu, ka uzņēmumu digitalizācijas un zaļās pārkārtošanās procesi netiek izmantoti kā attaisnojums izmaksu samazināšanas stratēģijām uz darbaspēka ietaupīšanas rēķina;

50. uzsver, ka sociālais dialogs un darba koplīguma slēgšanas sarunas ir galvenie instrumenti darba devējiem un arodbiedrībām taisnīga atalgojuma un darba apstākļu noteikšanai un ka stingri iedibinātas darba koplīguma slēgšanas sistēmas palielina dalībvalstu noturību ekonomikas krīzes laikā;

51. prasa, lai pusgada pārraudzībā tiktu uzraudzīta darba ņēmēju mobilitāte un tiktu ievērotas darba ņēmēju, jo īpaši sezonas darbinieku, tiesības;

o

o o

52. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.